

BRATISLAVSKÝ

S A M O S P R Á V N Y

8~9 | 2021

kraj

Adriana Šimková:
**Prečo sa ľudia
boja očkovania?**

Spoznajte kraj:
**Historické
monumenty
a tipy na výlety**

Juraj Droba:
**Nechceme ďalší
lockdown
+
názory
odborníkov**

Juraj Droba

predseda Bratislavského
samosprávneho kraja

Nech po politikoch prehovoria odborníci

Pandémia je už rok a pol nástrojom politických bojov a najsilnejšou zbraňou je očkovanie. Potvrdil to aj prieskum agentúry AKO. Medzi zaočkovanosťou voličov jednotlivých strán sú totiž priepastné rozdiely. Asi nikoho neprekvapí, že medzi radikálnymi odporcami sú voliči radikálnych strán. Ich lídri značne prispeli k tomu, že naša spoločnosť je rozdelená a napätie vygradovalo až do protestov.

Z prieskumu vyplynulo, že najčastejšie dôvody, prečo sa ľudia v Bratislavskom kraji nechcú očkovať, sú:

- 59 % respondentov si myslí, že vakcíny boli vyvinuté príliš rýchlo,
- 26 % sa obáva negatívnych vedľajších účinkov,
- takmer štvrtina sa nechce podvoliť tlaku politikov,
- 15 % si myslí, že zdraví ľudia vakcínu nepotrebujú.

Prirátajte k tomu fakt, že každý desiaty Slovak je nerozhodnutý. Ľudia nemajú odpovede na niektoré základné otázky, a tak vzniká priestor na konšpirácie a strach. Pritom akurát tieto dôvody možno veľmi ľahko vyvrátiť. Teda okrem toho tretieho...

Skúsím to: vírusy podobné tomu „nášmu“ sa po svete objavovali už pred dvomi dekadami. Vedci ich skúmali už vtedy, snažili sa vyvíjať lieky. Výskum sa teda nezačal až po vypuknutí pandémie, ale oveľa, oveľa skôr. Ani testovanie nebolo ukrátené o čas, akurát prebiehalo niekoľko fáz súbežne. Čo sa týka vážnych vedľajších účinkov vakcín, ich výskyt je zanedbateľný – najmä ak ich porovnáme s výskytom komplikácií pri covide. Veľa ľudí sa mylne obáva, že sa môžu prejavíť aj po rokoch. Na základe skúseností z histórie sa nikdy nič také nestalo. A k tvrdeniu, že zdraví ľudia vakcínu nepotrebujú, sa stačí pozrieť na štatistiky hospitalizovaných. V nemocniciach neležia s ochorením COVID-19 iba starší či chorí ľudia, ale aj mladí športovci. A nie je ich málo. Aj zomierajú.

Myslím si, že edukácia bola zanedbaná od úplného začiatku. No nikdy nie je neskoro napraviť to. Vstupujeme do tretej vlny, a ak sa poučíme z prvých dvoch vln, môžeme zachrániť životy aj ekonomiku. Rovnako ako s obstarávaním ochranných pomôcok, s testovaním a očkovaním – aj teraz pomôže štátu župa. Finišujeme s prípravou videí a diskusií, v ktorých vaše otázky zodpovedia odborníci. Pretože dôveru v politikov ste mnohí stratili.

Je najvyšší čas, aby politici začali spájať. V ťažkých časoch ľudia potrebujú lídrov, ktorých chcú nasledovať. Ja som jednoznačne za očkovanie. Nemám však ťažké srdce na tých, ktorí sa očkovať nechcú. Len ich budem naďalej presviedčať. Slušne.

Plavecký hrad

Foto: Matej & Adam Kováčovci

01	Editoriál
03 – 04	Novinky z kraja
05 – 06	Historické a archeologické lokality Kultúrne inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK
07	Malý Dunaj a vodné cesty, Galéria moderného umenia Danubiana Letný vlak Záhoráčik Krajina z nadhľadu (alebo Výhľady, o ktoré sa radi delíme)
08	Kultúrne a historické zaujímavosti
09 – 10	Juraj Droba: Nechceme ďalší lockdown
11	Adriana Šimková: Prečo sa ľudia boja očkovania?
12	Juraj Štekláč: Prečo sa máme dať zaočkovať, keď sme zdraví? Tomáš Szalay: Boli vakcíny proti koronavírusu vyvinuté príliš rýchlo?
13	Detská lekárka Elena Prokopová: Očkovanie detí
14	Jozef Záhumenský: Ako je to s očkovaním mamičiek?

Mesačník, 10. ročník, číslo 8 – 9.
Vychádza 31. 08. 2021.

Nepredajné

Vydáva Bratislavský samosprávny kraj,
Sabinovská 16, 820 05 Bratislava.
IČO: 36063606, redakcia@bratislavskykraj.sk
Registračné číslo: EV 4122/10 ISSN: 1339-0864

Vedúci vydania
Jozef Gabík

Redakčná rada
Michal Feik, Martin Urmanič, Alžbeta Ožvaldová,
Svetlana Waradzinová, Renáta Názlerová,
Matej Benčík, Jana Brillová

Redakcia
Lucia Forman, Jozef Gabík, Tereza Langerová,
Adela Pekárková, Michaela Szusčíková, Ján Mitáč

Fotografia na titulke
Adriana Šimková

Ak nie je uvedené inak, autorom článkov je šéfredaktor.

Sledujte nás na:

Elektronickú verziu nájdete na www.bratislavskykraj.sk.
Informácie v článkoch sú aktuálne v čase vydania.

Tlač
REGIONPRESS, s. r. o.

Distribúcia
Cromwell, a. s.

Novinky z kraja

Župa udelila ocenenia v sociálnej oblasti

„Zamestnanci zariadení sociálnych služieb nezištne, obetavo a s empatiou pomáhajú ľuďom so zdravotným postihnutím. Ide o nesmierne náročnú a zodpovednú prácu. Aj touto formou ocenenia im chceme vyjadriť vďaku a uznanie za ich pracovné nasadenie a za ich ľudský a vysoko profesionálny prístup pri poskytovaní sociálnych služieb ľuďom so zdravotným postihnutím,“ vyzdvihol prácu zamestnancov v oblasti sociálnych služieb predseda BSK Juraj Droba.

Ocenenia v sociálnej oblasti
Foto: Monika Kováčová

Ako budú od septembra fungovať školy?

V novom školskom roku sa školy nebudú zatvárať plošne, podľa COVID automatu sú otvorené v každej farbe okresu. V prípade positivity sa zatvoria len individuálne triedy, ktoré prejdú na dištančné vzdelávanie. Rodičom vtedy tiež vzniká nárok na tzv. OČR, teda ošetrovné.

Výstavba cyklolávky vo Vysokej pri Morave pokračuje

Po Cyklomoste slobody to bude už druhá cyklolávka, ktorá nás prepojí s Rakúskom. Stavba pokračuje podľa plánu a v súčasnosti už vidieť hotové konštrukcie nájazdových rámp z oboch strán rieky Moravy. Osadenie hlavného poľa očakávame v októbri. Most bude pre verejnosť slúžiť už budúci jar. Návštevníkom otvorí nové možnosti na turistiku v tejto krásnej a vzácnej oblasti.

Nominujte osobnosti na ocenenia Bratislavského kraja

Bratislavský samosprávny kraj otvára možnosť navrhnúť výnimočné osobnosti na získanie ocenení za rok 2021. Nominácie môžu podať obyvatelia kraja, občianske združenia či iné organizácie so sídlom v Bratislavskom kraji. Uzávierka návrhov na kandidátov je 20. septembra. Prihlasovací formulár a bližšie informácie nájdete na: bratislavskykraj.sk/ocenenia.

Začala sa rekonštrukcia Račianskeho mýta

Rozšírené nástupiská a ostrovčeky, bezbariérový prístup a nové prístrešky. Jeden z najfrekventovanejších prestupných uzlov v Bratislave sa stane bezpečnejším a komfortnejším pre všetkých účastníkov cestnej premávky.

Divadlo Aréna sa (dočasne) sťahuje do DPOH

Z dôvodu rekonštrukcie bude Divadlo Aréna od septembra 2021 hrať v Divadle Pavla Országha Hviezdoslava. Prvým predstavením bude Biblia v podaní riaditeľa Juraja Kukuru. Divadlo tiež chystá prvú premiéru v novej sezóne. Diváci sa môžu tešiť na úplne nový muzikál Lazarus, ktorý napísali a skomponovali Enda Walsh a David Bowie. Ide o posledné dielo hudobného veľikána Davida Bowieho. Svetovú premiéru malo na Broadwayi len mesiac pred jeho smrťou. Slovenská verzia muzikálu Lazarus vychádza z mimoriadne úspešnej pražskej inscenácie, ale je realizovaná v slovenskom obsadení so živou kapelou, v hlavnej úlohe s Robertom Rothom a v réžii Mariána Amslera.

Po Bratislave bude jazdiť 30 nových električiek

Najnovšie kusy budú vybavené modernými technológiami a nahradia zastarané, ktoré slúžia aj viac ako štyri dekády. Vďaka tomu by v roku 2023 mohla mať Bratislava 75 % vypravovaných električiek bezbariérových a plne klimatizovaných.

Cyklomost Vysoká pri Morave – Marchegg
Foto: Michal Feik

Od septembra električenka už aj v mobile

V Bratislave pribudnú nové vlakové zastávky

Prvá z dlhoočakávaných nových železničných zastávok na území mesta sa blíži k realizácii. Železnice Slovenskej republiky vyhlásili verejné obstarávanie na zhotoviteľa projektovej dokumentácie a stavebných prác na novú železničnú zastávku Vrakúňa, ktorá nahradí súčasnú provizórnu rovnomennú zastávku na jednokolejnej železničnej trati Bratislava – Komárno. Železnice vyhlásili súťaž i na novú zastávku Lamačská brána. Osobné vlaky by mali na konci roka 2023 začať zastavovať aj na novej zastávke pri obchodnom centre Bory.

Vizualizácia nového terminálu Lamačská brána

Rekonštrukcia Bratislavského bábkového divadla

Dlhoočakávaná rekonštrukcia budovy bábkového divadla na Dunajskej ulici sa začala. Divadlo sa kompletne vyťahovalo aj z posledných kancelárií a divadelných dielní a stavebná firma už prebrala stavenisko. Rekonštrukcia je naplánovaná na 24 mesiacov. Divadlo a všetky jeho inscenácie sa sťahujú do priestorov Radošinského naivného divadla na Záhradníckej 95, kde sa od októbra obnoví pravidelná prevádzka divadla. Deti sa môžu v novej sezóne tešiť na zaujímavé tituly.

Hartmut Tautz Memorial

V auguste sme si pripomenuli 35. výročie tragického úmrtia jednej z obetí železnej opony – Hartmuta Tautza. Pri tejto príležitosti sme spustili geocachingovú hru. Ide o príbeh 18-ročného chlapca, ktorého v roku 1986 pri pokuse o útek za slobodou roztrhali psy Pohraničnej stáže. Jeho príbeh je mementom hrôz, ktoré totalitný režim spôsobil. Prostredníctvom geocachingu ho môžete prežiť aj vy a pripomenúť si, akú obrovskú hodnotu má sloboda. Všetci hráči sa vrátia v čase do roku 1986, stretnú množstvo postáv a zažijú situácie, ktoré sú dnes hlavne pre mladšie generácie nepredstaviteľné.

Dovolenkujme v kraji

Veľké Leváre získajú nový prestupný dopravný uzol

Dobrá správa pre regionálnu udržateľnú mobilitu na Záhorí – projekt obnovy a modernizácie prestupného terminálu v obci Veľké Leváre je schválený. Zlepšia sa podmienky pre cyklistov, doplnené budú chodníky pre peších a na autobusovej zastávke vznikne nový prístrešok. Chýbať nebudú ani nové jazdné pruhy a obratisko pre vozidlá verejnej osobnej dopravy. Pribudnú aj nové parkovacie miesta.

V kraji pribudnú dve nové cyklotrasy

Nová cyklotrasa prepojí obce Zálesie a Ivanka pri Dunaji a druhá vyrastie v obci Chorvátsky Grob. Podporu môžu získať aj iné cykloprojekty, na ktoré je pripravených ďalších 21 miliónov eur.

Projekt športovej haly v Malackách sa posúva k realizácii

Všetky potrebné stavebné povolenia na prípravu športovej haly v Malackách sú už právoplatné. „Mestský úrad na tom pracoval dva roky. Nebol to vôbec jednoduchý proces, bol asi najrozsiahlejší za našich sedem rokov, počas ktorých sme vo vedení samosprávy,“ zdôraznil primátor Juraj Ríha. Dodaná je aj realizačná dokumentácia na stavbu a začínajú sa prípravy procesu verejného obstarávania vrátane finalizácie rozpočtu, s ktorou sa pôjde do verejnej súťaže.

Vizualizácia športovej haly v Malackách

Lokality

Historické

Bratislavský hrad

Monumentálny hrad týčiaci sa nad Dunajom je neodmysliteľnou súčasťou krajinnej scenérie Bratislavy. Je jedným z najstarších hradov na Slovensku. V roku 1811 ho zachvátil veľký požiar a hrad chátral až do roku 1953, keď sa postupne začala jeho rekonštrukcia. V súčasnosti slúži ako historické múzeum.

Bratislavský hrad

Devín

Po Keltoch sa stal Devín súčasťou hraničného obranného systému Limes Romanus. V 9. storočí tu dal knieža Rastislav vybudovať mohutnú veľkomoravskú pevnosť. V roku 1809 hrad zničili napoleonské vojská. Na hrade sa nachádza múzejná expozícia s archeologickými nálezmi z tejto lokality.

Hrad Devín

Červený Kameň

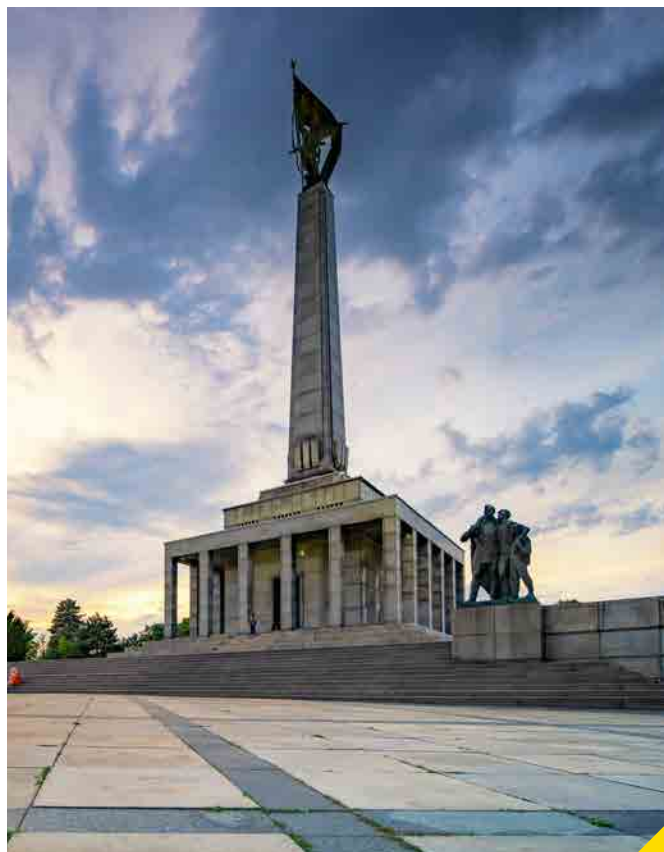
História hradu siaha do 1. polovice 13. storočia. Do dejín hradu zasiahli dva najvýznamnejšie šľachtické rody. Nemeckí Fuggerovci ho predali uhorským Pálffyovcom, ktorí si panstvo udržali až do roku 1945. Hrad je dnes v správe Slovenského národného múzea, ktoré ponúka rôzne typy prehliadok.

Hrad Červený Kameň

Slavín

Najväčší vojnový pamätník v strednej Európe, ktorý vďaka svojej polohe a výške 52 metrov patrí medzi dominanty Bratislavy. Je tu pochovaných 6 845 vojakov Sovietskej armády padlých pri oslobodzovaní mesta počas druhej svetovej vojny.

Pamätník Slavín

Archeologické

1 Sandberg

Svetoznáma paleontologická lokalita, rozprestierajúca sa na ploche viac ako 25 ha s pozostatkami morských pieskov, je súčasťou národnej prírodnej rezervácie Devínska Kobyla. Vrcholová plošina Sandbergu patrí k najkrajším vyhlídkam na území Bratislavy.

2 Antická Gerulata Rusovce

V areáli múzea sa nachádzajú základy stavieb z 2. až 4. storočia. Je to miesto, kde stál rímsky vojenský tábor Gerulata. Vo výstavnej sieni sú umiestnené nálezy z archeologických výskumov. Gerulata je rímsky vojenský tábor, ktorý bol súčasťou rímskej hranice Limes Romanus na severe ríše. V auguste bola zapísaná do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.

3 Villa Rustica

Je archeologická lokalita, nálezisko pozostatkov pamiatky z rímskej doby. Nachádza sa na katastrálnom území bratislavskej mestskej časti Dúbravka. Ide o zvyšky stavby rímskeho súkromného kúpeľa, tzv. balnea.

4 Pohanská, Plavecké Podhradie

Vrch Pohanská sa vypína v západnej časti Malých Karpát v katastri obce Plavecké Podhradie. Na tomto mieste sa kedysi nachádzalo najväčšie keltské oppidum na Slovensku. Pohanská je vzácnym archeologickým náleziskom. V lokalite prebiehala niekoľko archeologických výskumov, ktoré dokazujú osídlenie Pohanskej už v mladšej dobe kamennej. Vzácné nálezy pochádzajú tiež z doby bronzovej, ide najmä o keramiku, ako aj bežný kuchynský riad.

Kultúrne inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK

Divadlo Aréna

Divadlo Aréna patrí k jednej z najvýraznejších divadelných, ale i multikultúrnych scén na Slovensku. Od roku 2002, keď bol do funkcie vymenovaný doterajší riaditeľ Juraj Kukura, sa toto divadlo profiluje ako scéna pre súčasné umenie: ako divadlo aktuálnych tém, kritického pohľadu, modernej formy a historicko-politického kontextu.

Divadlo Astorka Korzo '90

Divadlo Astorka Korzo '90 sa hlási k tradícii Divadla na korze (administratívne zrušeného v čase normalizácie), ktoré sa preslávilo obdivnými dramaturgickými a režijnými postupmi – najmä vo vzťahu k modernej svetovej klasike. Začiatky Astorky sú preto neodmysliteľne späté nielen s ideou Divadla na korze, ale i účinkovaním bývalých členov DnK (Július Satinský, Stanislav Dančiak, Marián Labuda, Zora Kolínska). Súčasťou Divadla Astorka Korzo '90 je nový divadelný priestor Štúdio A2 na Mickiewiczovej ulici 2.

Bratislavské bábkové divadlo

Bratislavské bábkové divadlo je dôležitý priestor, ktorý svojich divákov nielen baví, provokuje a inšpiruje, ale prostredníctvom divadelných a umeleckých prostriedkov im umožňuje duchovný rast, zvyšuje ich kultúrno-spoločenské povedomie, dáva podnety, aby rozvíjali svoje názory a schopnosti, upozorňuje ich na vplyvy, ktoré môžu podnecovať rasovú, náboženskú či akúkoľvek inú formu diskriminácie.

Divadlo LUDUS

Ako jedno z mála divadiel na Slovensku tvorí a zabezpečuje uvádzanie divadelných diel a iných foriem dramatického, vzdelávacieho a zábavného umenia pre mládež. Dramaturgia divadla LUDUS sa orientuje na pôvodné a súčasné hry s témou dospievania, nachádzania seba samého a svojich hodnôt, aktuálne prežívaný postoj k svetu a spoločnosti. Momentálne dočasne pôsobí v Štúdiu L+S.

Malokarpatské osvetové stredisko v Modre

Malokarpatské osvetové stredisko v Modre je jediným zariadením svojho druhu v Bratislavskom kraji. Ročne pripravuje vyše 70 podujatí pre širokú verejnosť alebo spolupracuje na ich príprave. Plní odbornú metodickú a koordinačnú činnosť pre iné kultúrne zariadenia v kraji, pre najširšiu verejnosť organizuje kultúrno-spoločenské a vzdelávacie podujatia, venuje sa výstavnej a edičnej činnosti.

Malokarpatská knižnica v Pezinku

Malokarpatská knižnica v Pezinku poskytuje odbornú metodickú pomoc 65-tim obecným a mestským knižniciam v Bratislavskom samosprávnom kraji. Knižnica sa stala dôležitým kultúrnym bodom pre deti aj dospelých a zabezpečovaním študijnej a odbornej literatúry plní významnú úlohu pri školskom a celoživotnom vzdelávaní v meste Pezínok. Okrem 93-tisíc zväzkov kníh a špeciálnych dokumentov je možné požičať si niektoré diela aj v elektronickej verzii alebo ako audiovizuálne diela. Medzi hlavné aktivity patrí predovšetkým oblasť záujmovo-umeleckej činnosti (súťaže, prehliadky).

Malokarpatské múzeum v Pezinku

Múzeum je dynamické múzeum 21. storočia, ktoré sa primárne špecializuje na starobylú kultúru vinohradníctva a vinárstva v prostredí Malých Karpát. Reprezentuje viac ako päťdesiatpäťročnú tradíciu zbierania, skúmania, ochrany a prístupňovania predmetov a okrem iného spravuje aj najväčšiu zbierku vinohradníckych lisov v Európe. V súčasnosti sú jeho pobočkami štyri vysunuté organizácie: Literárne a vlastivedné múzeum vo Svätom Jure, Múzeum Ferdiša Kostku v Stupave, kaštieľ v Malinove a synagoga v Senci.

Malý Dunaj a vodné cesty, Galéria moderného umenia Danubiana

Korzo Zálesie

Foto: Monika Kováčová

Medzi Malým Dunajom zo severu a Mošonským Dunajom z južnej strany sa rozprestiera vnútrozemská delta Dunaja. Osou oboch ramien je samotná rieka Dunaj s unikátnou flórou a faunou.

Na riečne splavy je ideálny Malý Dunaj, ktorý ponúka takmer 130 riečnych km a široké množstvo trás. V lokalite sa možno venovať aj pešej turistike a zážitkovému turizmu objavovaním krajiny lužných lesov, návštevou náučného chodníka Čierna voda, Čičovského mŕtveho ramena a mnohých ďalších.

Jedno z najkrajších a rozhodne najoriginálnejších miest je Korzo Zálesie. Nájdete ho na nábreží Malého Dunaja medzi Ivankou pri Dunaji a Malinovom. Je tu vybudované mólo, kde si môžete oddýchnuť, a po prehliadke môžete na lodiach vyštartovať obdivovať zákutia Malého Dunaja a podunajskej nížiny, ale vidieť môžete aj rôzne pamätihodnosti. Ak sa ocitnete v Zálesí v posledný augustový víkend, nezabudnite navštíviť Záleskú divadelnú púť. Za pozornosť stojí tiež záleský maják alebo imitácia Gešajovského mlyna. Počas svojich ciest po vode sa môžete zastaviť napríklad v Malinove a obzrieť si kaštieľ Eberhard. Ak budete nastupovať na móle v Podunajských Biskupiciach, nezabudnite navštíviť Kláštor Milosrdných sestier Svätého kríža.

V strede mohutného toku Dunaja, necelých 20 kilometrov južne od centra Bratislavy, sa nachádza jedno z najmladších európskych múzeí moderného umenia – Danubiana Meulensteen Art Museum. Nájdete tu rozsiahlu zbierku súčasného umenia a výnimočné výstavy. Z osobného prístavu v Bratislave sem v sezóne premáva lodná doprava.

Tipy na pekné miesta, splavy, cyklotrasy, relax a ďalšie zážitky v Bratislavskom kraji nájdete na adrese:

www.danubeislands.sk

Letný vlak Záhoračik

Už niekoľko rokov je možné počas letnej sezóny využiť na spoznávanie Záhoria letný vlak Záhoračik. Samostatný cyklovozeň ponúka pohodlnú prepravu aj priaznivcom cykloturistiky. Na trase medzi Bratislavou a Plaveckým Podhradím poskytuje mnoho možností na pešiu aj cyklistickú turistiku, či už v rovinatých borovicových hájoch, alebo v kopcovitom teréne Malých Karpát s výstupmi na hradné zrúcaniny. Vhodnou alternatívou je aj pre rodinné výlety alebo hubárske zážitky. Premáva trikrát denne počas víkendov a dní pracovného pokoja, tento rok do 19. septembra.

Krajina z nadvhľadu (alebo Výhľady, o ktoré sa radi delíme)

Korením každého vydareného výletu sú nezabudnuteľné výhľady. O to viac, ak na zdolanie vrcholu treba vynaložiť množstvo fyzických síl. Najznámejšie pohľady na okolitú krajinu možno nájsť na hradných kopcoch či bralách – v centre Bratislavy, na Devíne, Pajštúne či v Plaveckom Podhradí. Tam, kde vrcholky hôr zacláňajú stromy, si človek pomohol výstavbou vyhladkových veží. Nájdete ich napríklad na vrchoch Vápennej alebo Vysokej.

Najznámejšia a najstaršia vyhladka v regióne je na Homoli nad mestom Modra, ktorá bola nedávno zrekonštruovaná. Z neďalekej Kukly je krásny výhľad na hrad Červený Kameň. Najmladšia veža je na Devínskej Kobyle a za návštevu stojí aj pre svoju jedinečnú architektúru. Zážitkom je i pohľad z výšky na samotnú Bratislavu, najmä pri západe slnka, či už z vyhladkovej plošiny UFO nad Mostom SNP, alebo z televíznej veže na Kamzíku.

Pohľad z Mosta SNP na Bratislavu

Foto: Matej a Adam Kováčovci

Významné exponáty v Malokarpatskom múzeu v Pezinku

Malokarpatské múzeum v Pezinku ponúka návštevníkom najmä svoju pivničnú expozíciu. V nej prezentuje dejiny vinohradníctva a vinárstva malokarpatskej oblasti. Múzeum vystavuje jednu z najvýznamnejších stredoeurópskych zbierok vinohradníckych lisov z obdobia od začiatku 17. do polovice 20. storočia, ďalšie vinohradnícke a vinárske nástroje, sudy a pod.

Expozícia Malokarpatského múzea v Pezinku

Pamätník Chatama Sofera

Pamätník Chatama Sofera v Bratislave je jedinečným miestom a v jeho osude sa odráža história bratislavskej židovskej komunity. Je pozostatkom starobylého cintorína, ktorý bol zničený v roku 1943 v dôsledku výstavby tunela pre električkovú trať. V podzemnom priestore sa zachovalo 23 hrobov v rabínskej sekcii vrátane hrobu významného bratislavského rabína Chatama Sofera. Chatam Sofer stál na čele bratislavskej ješivy, ktorá bola najväčšou ješivou od babylonských čias a ktorá kedysi patrila medzi najdôležitejšie centrá tradičného židovského vzdelania v Európe.

Pamätník Chatama Sofera

Majolika

Močaristá pôda so špecifickými vlastnosťami, ktorá sa nachádzala v Modre a okolí, predurčila toto územie na oblasť, kde sa pred stáročiami začala vyrábať keramika. Žiarivé vzory vytvorené technikou nanášania farebných hliniek modrej, žltej, fialovej a zelenej na bielu polevu (majolika) priniesli na územie habáni.

Od roku 2017 je modranská majolika súčasťou Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska, o čo sa pričínili aj Bratislavský samosprávny kraj. Modranská keramika vždy bude veľkou inšpiráciou a studňou majstrovstva hrnciarov a džbankárov.

V súčasnosti činnosť akciovej spoločnosti Slovenská ľudová majolika nadväzuje na aktivity a snahy o osvetu a zachovanie keramických tradícií, spolupracuje na podujatiach, akými sú Slávnosť hliny – Keramická Modra, Modranské vinobranie, vydávanie kníh s odbornou tematikou, publikovanie odborných článkov. Bratislavský samosprávny kraj dlhodobo podporuje výskum, výrobu a prezentáciu majoliky a v tomto čase buduje databázu pre budúce stredisko digitalizácie v rekonštruovanom kaštieli v Modre.

Katalóg zdigitalizovaných predmetov v sebe uchováva históriu a ukážku špecifik nielen majoliky a keramických predmetov, ale mapuje celú kultúrnu krajinu oblasti Malých Karpát. Ak chcete vidieť na vlastné oči proces výroby stáročia známej majoliky, môžete sa zúčastniť na vzdelávacej exkurzii alebo sa vybrať na jeden z mnohých zážitkových workshopov v opäť oživenej dielni. Viac sa dočítate na www.majolika.sk.

Tradičná majolika. Zdroj: majolika.sk

Juraj Droba:

Nechceme ďalší lockdown

Písal sa marec 2020. Počet nakazených koronavírusom sa vtedy dal spočítať na prstoch jednej ruky. Hoci spočiatku sa zdalo, že pandémie Slovensko obíde, Juraj Droba sa ako prvý rozhodol celoplošne zatvoriť stredné školy. Vtedy to rozhybalo celé Slovensko. Prešiel viac ako rok a s predsedom Bratislavského samosprávneho kraja sme sa rozprávali o tom, prečo sa ľudia boja očkovania a ako odvrátiť ďalší lockdown.

❓ Ak by ste sa mali znovu rozhodnúť, či pre pandémiu zatvoríte školy, zmenili by ste rozhodnutie?

Určite nie. Nebyť tohto rozhodnutia, dosluhujúca vláda by zrejme ešte dlho váhala, či v krajine prijať nejaké opatrenia. Stratili by sme cenné dni, možno týždne. Naše rozhodnutie nasledovali ďalšie samosprávy a doslova sme prinútili vládu konať. V prvej vlne sme boli príkladom pre celý svet. Žiaľ, na jeseň a v zime sme už mali najhoršie čísla.

❓ Dalo sa niečo urobiť inak?

Nesnažím sa hodnotiť iných. Vždy sa pýtam, čo môžeme urobiť my. Samosprávy na celom Slovensku, teda župy, mestá a obce, dokázali, že si vedia poradiť aj s takouto náročnou situáciou, ako je pandémia. Ukázali sme, že vieme byť spoľahlivým partnerom štátu. Pomohli sme v testovaní obyvateľov a zohrali sme kľúčovú úlohu v očkovaní. Nevie si predstaviť, že by to všetko ostalo na pleciach štátu.

❓ V marci tohto roku ste otvorili najväčšie očkovacie centrum na Slovensku v Národnom futbalovom štadióne. Ako vznikla táto myšlienka?

Štát je na takéto projekty príliš ďaleko od regiónov a malé obce na to zase nemajú kapacitu. Povedali sme si, že chceme urobiť naozaj špičkový projekt. Očkovacie centrum v Národnom futbalovom štadióne je absolútne bezkonkurenčné čo sa týka kvality, kapacity i vybavenia. Trúfam si povedať, že také malé Švajčiarsko na území Slovenska.

Dostávame samé pozitívne ohlasy od obyvateľov, čo ma veľmi teší. Príprava bola mimoriadne náročná, ale som hrdý na župný tím, že sme túto odvážnu myšlienku dokázali zrealizovať.

❓ Koľko ľudí ste zaočkovali?

Od marca do augusta sme vo veľkoka-pacitnom centre podali viac ako 260-tisíc vakcín. Dovolím si tvrdiť, že práve vďaka tomu má dnes Bratislavský kraj najvyššiu mieru zaočkovaných na celom Slovensku. A vďaka tomu pre nás na semafore COVID-19 svieti zelená.

❓ Bratislavský kraj má síce najväčšiu mieru zaočkovania na Slovensku, ale aj tak množstvo ľudí stále váha. Prečo sa podľa vás ľudia boja očkovania?

Úplne najčastejším dôvodom je, a myslím si to bezmála 60 percent obyvateľov kraja, že vakcíny boli vyvinuté príliš rýchlo.

❓ A boli?

Vírusy podobné tomu „nášmu“ sa po svete objavovali už pred dvomi dekadami. Vedci ich skúmali už vtedy, snažili sa vyvíjať lieky. Spomeniem napríklad SARS-CoV-1 alebo MERS. Výskum sa teda nezačal až po vypuknutí pandémie, ale oveľa, oveľa skôr.

Ani testovanie nebolo ukrátené o čas, akurát prebiehalo niekoľko fáz súbežne. Čo sa týka vážnych vedľajších účinkov vakcín, ich výskyt je zanedbateľný – najmä ak ich porovnáme s výskytom komplikácií pri cove. Veľa ľudí sa mylne obáva, že sa môžu prejaviť aj po rokoch. Na základe skúseností z histórie sa nikdy nič také nestalo.

❓ Prehovárate ľudí, aby sa dali zaočkovať?

Osobne som zástancom očkovania. Je to najúčinnější zbraň proti vírusu. Nemám však ťažké srdce na tých, ktorí sa očkovať nechcú. Len ich budem naďalej presvedčať. Slušne.

❓ Ktoré skupiny v kraji sú zaočkované najmenej?

Najmä mladí a zdraví ľudia. Majú pocit, že vakcínu nepotrebujú. No realita je iná. Stačí sa pozrieť na štatistiky hospitalizovaných. V nemocniciach neležia s ochorením COVID-19 iba starší či chorí ľudia, ale aj mladí športovci. A nie je ich málo. Aj zomierajú.

❓ A čo školy? Ak sa zopakuje situácia spreď roka, ste za ich zatvorenie?

Počas obdobia zatvorených škôl sa z dnešných stredoškôľakov stala, obrazne povedané, gaučová generácia, ktorá v podstate dvanásť mesiacov nechodila do školy. Deti sa síce učili online, lenže dištančné vzdelávanie narazilo na svoje limity. Nie každému žiakovi vyučovanie vyhovovalo a nie každá škola ho mohla pre svoje odborné vzdelávanie realizovať. Pre mladú generáciu je to istým spôsobom stratený rok. Nehovoriac o tom, že utrpeli aj sociálne kontakty. Našou spoločnou úlohou je, aby sa to už nezopakovalo a aby školy mohli ostať otvorené.

❓ Čo si myslíte o očkovacej lotérii? Presvedčí aj odporcov?

Očkovacia lotéria nevytvára dostatočný tlak na nezaočkovaných dať sa zaočkovať. Naše čísla hovoria o tom, že presvedčí ani nie jedno percento nezaočkovaných. Nehovoriac o tom, že očkovacia lotéria je diskriminačná najmä pre nepočujúcich, nevidiacich či starších ľudí. Verím, že sa to čoskoro zmení.

❓ Vidíte svetlo na konci tunela?

Áno. Je ním očkovanie. Je to najúčinnější spôsob, ako sa čo najrýchlejšie vrátiť do normálu. Pretože ďalší lockdown už nechceme. Ani si ho nemôžeme dovoliť.

Zhovárali sa: Michal Feik a Adela Pekárková

**„Očkovanie je
najúčinnnejší spôsob,
ako sa čo najrýchlejšie
vrátiť do normálu.“**

Juraj Droba

Adriana Šimková

Prečo sa ľudia boja očkovania?

Herec Marián Labuda ml. v rozhovore s Adrianou Šimkovou

❓ Pani doktorka, primárna otázka. Prečo sa ľudia tak boja očkovania?

Dobrá otázka. Myslím si, že obava z očkovania je tu hlavne z dôvodu negatívnych informácií, ktoré prenikajú medzi ľudí. Niektorí majú obavy aj z bežného a povinného očkovania, a tak nedajú zaočkovať ani svoje deti. Čiže obavy z očkovania tu už boli, ale nie až v takom rozmere. Po tom, ako sa aj u nás vyskytlo ochorenie COVID-19, prišli nové vakcíny – a zrazu je tu nejaká neznáma. Keď sa človek stretne s niečím neznámym, má obavy, potrebuje viac informácií a vysvetľovania. Prečo je tá ktorá vakcína dobrá, ako funguje a prečo by sa mal dať zaočkovať. Toto očkovanie je iné, pretože z dôvodu pandémie je masívne. Informácie, s ktorými sa ľudia stretávajú, sú pozitívne aj negatívne – často vychádzajú od niekoho, kto je zaočkovaný, ale treba povedať, že človek, u ktorého sa prejavili ťažkosti, ich mohol mať už aj pred očkovaním. Keď sú ľudia vo veľkom vystavovaní negatívnym skúsenostiam, ich obavy sú podľa mňa na mieste. Ľudia si potom právom myslia, že zdravotné komplikácie sú z vakcíny, ale v skutočnosti to tak nie je.

❓ A z čoho potom?

Človeku, ktorý sa ide očkovať, sú položené štandardné otázky, ktoré vylučujú, resp. zabezpečujú to, aby sa v čo najvyššej miere minimalizovali možné komplikácie z očkovania (hovorím napr. o akútnom ochorení, dodržaní odporúčanej dĺžky odstupu podania vakcín – napr. tetanovky a iných). Pacient aj napriek

tomu môže byť v „inkubačnej dobe ochorenia“, o ktorom nevieme, a tak sa mu môže až po očkovaní prejavíť tzv. stresová situácia. T. j. môže ísť aj o súbežný výskyt viacerých rizikových faktorov, ktoré dopomohli k tomu, že pacient mal príznaky.

❓ Keď som zaočkovaný a dostanem covid, je to veľký rozdiel, ako keby som nebol zaočkovaný?

Určite je to rozdiel. Aj keď ste zaočkovaný, neznamená to automaticky, že ochorenie COVID-19 nedostanete. Treba však zdôrazniť, že očkovaním sa veľmi významne znižuje riziko hospitalizácie. Počas prvej vlny boli kapacity v nemocniciach limitované. Je potrebné vedieť, že môžeme ochorieť, ale neochoríme vážne, nebudem musieť ísť do nemocnice. Zvládnem to, ako keby som v úvodných dňoch dostal infekciu dýchacích ciest.

❓ Aký je rozdiel medzi vírusom, ktorý tu bol v decembri, a delta vírusom, ktorý tú máme teraz?

Rozdiel je v tom, že tento nový typ je infekčnejší. Spôsobuje infekcie horných dýchacích ciest, bolesť hrdla a hlavy. Teplota býva tiež. Stále je tu veľké riziko u pacientov, ktorí majú cukrovku, ochorenie srdcovo-cievneho systému, chronické ochorenie dýchacích ciest a u onkologických pacientov, t. j. u tých, ktorí sú imunitne oslabení. Prvý vírus napríklad spôsoboval aj poruchu chuti a čuchu, čo sa pri delta variante ako príznak nevykazuje, resp. vyskytuje len minimálne.

❓ Ja som mal covid v decembri. Ešte v piatok sme mali skúšku v divadle, samozrejme, s rúškami. V sobotu ráno som sa zobudil, dávam si parfum a nič necítim. Zobral som ženin parfum, synov a už som vedel, že je zle. Chcel som však povedať, že už trištvrte roka ten čuch stále nie je v poriadku. Kedy sa čuch možno dostane do normálu?

U väčšiny pacientov postcovidové príznaky, či už neurologické, srdcovo-cievne, alebo aj psychické, trvajú minimálne šesť mesiacov. Tak to mám odsledované v praxi. Ak sa vytratia skôr, tak sa s pacientom len tešíme.

MUDr. Adriana Šimková, PhD.,

pôsobí ako všeobecná lekárka v Pezinku. V roku 2018 získala cenu v kategórii Osobnosť vedy a techniky. Je hlavnou odborníčkou ministerstva zdravotníctva pre všeobecné lekárstvo. Počas vypätého obdobia pandémie COVID-19 aktívne organizovala a usmerňovala fungovanie všeobecnolekárskej starostlivosti. Keď v apríli 2020 pandémie tragicky zasiahla domov sociálnych služieb v Pezinku a nastal akútny problém so zabezpečením zdravotnej starostlivosti pre klientov, dobrovoľne prevzala zariadenie do svojej starostlivosti. Za svoju činnosť počas pandémie jej bolo v roku 2020 udelené ocenenie Bratislavského kraja.

MUDr. Adriana Šimková

Juraj Štekláč Prečo sa máme dať zaočkovať, keď sme zdraví?

Vedomé šírenie negatív a dezinformácií spojených s vakcináciou proti COVID-19 vyvoláva veľké zneistenie nielen v našej spoločnosti. I napriek vysokému podielu zaočkovaných je potrebné aj v Bratislavskom kraji mieru zaočkovanosti zvýšiť. O tom, že momentálne nemáme lepšie riešenie, sa s vicežupanom BSK za oblasť zdravotníctva, MUDr. Jurajom Štekláčom, rozpráva herečka a režisérka Zita Furková.

❓ Pán doktor, prečo sa majú proti COVID-19 očkovať zdraví ľudia?

Spoločnosť by mala porozumieť tomu, že očkovanie nie je absolútne, ale v tejto dobe jediné zásadné riešenie. Váhajúcim obyvateľom Bratislavského kraja z môjho pohľadu nepomôže iba zistenie, či vírus vznikol vo voľnej prírode, alebo bol podľa mnohých cielene umelo vyrobený. Po skúsenostiach z ostatného obdobia, keď z dôvodu pandémie už doslova kolaboval náš systém zdravotníctva, sa musíme zamerať hlavne na prevenciu a riešenie. Keďže výsledok pôsobenia vírusu je taký, aký je, z pohľadu medicíny nám preto ako jediné relevantné zostalo očkovanie. Mnohí ľudia pandémie buď podceňujú, alebo sa spoliehajú na faktor šťastia. V každom prípade, aj keď je človek zdravý, zdravo žije a dodržiava pandemické opatrenia, to ešte stále neznamená, že práve ňuho nemôže mať COVID-19 vážny priebeh. My o víruse vieme pomerne dosť, ale nevieme všetko. Vírus sa správa doslo-

va nevyspytateľne. Na sto percent nie je isté, kto bude mať ľahký a kto ťažký priebeh s následkami. A navyše, paradoxne, mnohí ľudia, ktorí mali priebeh ochorenia ľahký, majú často závažné chronické ťažkosti až po prekonaní ochorenia. Čiže z tohto pohľadu nie je podstatné, že ste teraz zdraví. So skúsenosťami, ktoré momentálne máme, je aj pre dnes zdravých ľudí potrebná prevencia, a tou je zaočkovať sa. Lebo v tejto situácii najhoršia vakcína je žiadna vakcína.

❓ Veľa sa hovorí o negatívnych vedľajších účinkoch. Ľudia majú aj z tohto dôvodu veľké obavy a radšej sa nezaočkujú. Čo si o tom myslíte?

Pacientovi treba dostatočne a zrozumiteľne vysvetliť, čo sa bude diať s jeho organizmom a zdravím. Nemôžeme od neho očakávať, že sa rozhodne na základe toho, že niečo nevie. Treba si uvedomiť, že väčšina odporcov očkovania nepatrí medzi vedecké elity. A nedisponuje ani laboratóriami, v ktorých sa roky dôsledne overujú dosiahnuté zistenia. Ocitolli sme sa vo virtuálnej dobe, keď ľudia veria viac tomu, čo sa píše na internete vrátane rôznych konšpirácií, poloprávdy a prekrútených faktov. My však žijeme v realite. Skutočnosť je taká, že koronavírus je tu. Ohrozuje nás a najúčinnnejšou formou obrany je očkovanie. S informáciami o vedľajších účinkoch vakcín sa stretávame aj my – lekári. Keďže sa práve o nich pomerne často hovorí, prirodzene vyvolávajú väčšie pochyby a obavy. Na celom svete sú proti ochoreniu COVID-19 zaočkovvané desiatky až stovky miliónov ľudí a vážne vedľajšie účinky sa vyskytujú v mili- až mikropočetoch. Ľudia si ich často spôsobujú aj sami, a to najmä nedodržiavaním odporúčaní po očkovaní. V prípade pochybností a obáv je potrebné, aby sme dôverovali odborníkom.

Lekár kraja Tomáš Szalay
Foto: Monika Kováčová

Tomáš Szalay Boli vakcíny proti koronavírusu vyvinuté príliš rýchlo?

Takmer 60 % nezaočkovaných obyvateľov Bratislavského kraja zastáva názor, že vakcíny proti koronavírusu boli vyvinuté príliš rýchlo. Ako to bolo v skutočnosti vysvetľuje lekár kraja MUDr. Tomáš Szalay.

„Vírusy podobné SARS-CoV-2, ktorý spôsobuje ochorenie COVID-19, sa v iných častiach sveta objavili už v minulosti a majú podobné vlastnosti. Spomeňme napríklad vírus SARS-CoV-1, ktorý v rokoch 2002 – 2004 spôsobil epidémiu SARS vo východnej Ázii a v Severnej Amerike. Alebo neskôr MERS na Strednom a Ďalekom Východe,“ ozrejmil Szalay. Podľa neho sa vedci už vtedy snažili vyvinúť liek proti týmto vírusom, a teda výskum na vývoj vakcín na koronavírusy sa nezačal až po vypuknutí pandémie COVID-19.

„Napríklad Oxfordské laboratóriá vyvinuli vakcínu proti ochoreniu MERS už v roku 2018. Okrem toho sa výrobcovia vakcín pre naliehavosť situácie snažili vývoj ešte viac urýchliť tým, že namiesto testovania vakcín v niekoľkých fázach za sebou tieto fázy spustili súbežne,“ dodal Szalay.

Vicežupan Juraj Štekláč v rozhovore s herečkou Zitou Furkovou
Foto: Monika Kováčová

Detská lekárka Elena **Prokopová**

Očkovanie detí

Elena Prokopová, detská lekárka

❓ Začína sa školský rok a deti sú stále spolu. Môžu nezaočkované deti preniesť vírus na rodičov či starých rodičov?

Nikto netvrdí, že vakcína chráni pred ochorením na 100 %. Vieme však, že je účinná pred smrťou a závažnými priebehmi. Vakcína je po druhej dávke účinná na delta variant na 80 - 84 %. To znamená, že zo 100 ľudí približne 15 - 16 naozaj ochorie. Áno, nezaočkované deti to môžu preniesť. Pretože deti sú úplne rovnako infekčné ako dospelí. No majú výhodu, že ich imunita je lepšie prispôbená na zvládanie vírusov v porovnaní s dospelými. Príroda to urobila veľmi rozumne. Vieme, že keď dieťa dávame do škôlky, je týždeň v škôlke, týždeň doma atď. V 80 % sú to vírusy.

❓ Lenže imunita u dospelých asi funguje inak, však?

My dospelí máme skôr imunitu na bakteriálne infekcie. Imunita na vírusy je slabšia. Dlhšie trvá, kým zareagujeme,

vírus má lepšie podmienky na množenie. Čím sme starší, tým je naša imunita slabšia. Preto sú seniori najohrozenejší. Zatváranie škôl nebolo primárne určené pre deti, ale pre starších ľudí.

❓ Má potom zmysel očkovať deti?

Ak by sme mali všetky rizikové kategórie plne zaočkované, tak by sme deti možno nemuseli toľko očkovať. Ale nemáme. Nehovoriac o tom, že prichádzajú nové mutácie vírusu a my nevieme, nakoľko bude mať nejaká nová mutácia rovnaký priebeh aj u detí.

❓ Všetci chceme mať istotu, že vakcína nemá vedľajšie účinky. Zistili sa v prípade klinických skúšok nejaké komplikácie u detí?

Vakcína nikdy nemôže byť uvedená do používania, ak boli zaznamenané neprípustné vedľajšie účinky. Práve preto tie štúdie toľko trvajú. Vedľajšie účinky sa zaznamenávajú extrémne starostlivo. V klinických skúškach neboli dokázané

žiadne závažné vedľajšie účinky, ktoré by bránili použiť vakcínu u širokej populácie. U detí boli popísané tie isté vedľajšie účinky ako u dospelých.

❓ Zvládajú deti očkovanie rovnako ako dospelí?

Deti mali o niečo častejšie teplotu a možno mali viac zväčšené lymfatické uzliny. No to sú všetko vedľajšie účinky, ktoré sú očakávané a s ktorými sa stretávame po všetkých vakcínach. Sme naučení, že bábätká očkujeme prvýkrát ako dvojmesačné. Každému rodičovi povieme, že teplota je očakávanou reakciou. Dokonca mnohokrát žiaducou, lebo je obraz toho, že imunita reaguje a vytvára si protilátky. Na druhej strane, detské telo má oveľa lepšiu schopnosť zvládť tú teplotu. Keď má teplotu dospelý, tak je odpálený. Zatiaľ čo dieťa behá po byte. Samozrejme, ak očkujeme dieťa, netreba plánovať žiadne výlety. Malo by byť v pokojovom režime a rodič by mal rátať s tým, že dieťa bude tri dni pozeráť rozprávky.

Jozef Záhumenský

Ako je to s očkovaním mamičiek?

❓ Ako môže v dnešnej dobe laik vedieť, ktoré informácie sú relevantné a ktoré nie?

V podstate každý človek by si mal v živote určiť priority a s tým aj súvisia zdroje informácií, ktorým bude dôverovať. Ak veríme vede v každodennom živote (bezpečnosť v doprave vrátane leteckej dopravy, chod a fungovanie informačných technológií vrátane prenosu informácií, informácie o počasí a podobne), mali by sme dôverovať vede aj v oblasti poskytovania zdravotníckych služieb. Nástupom na lekársku fakultu som v podstate učinil jasné rozhodnutie, že budem dôverovať tomu, čo sa učí a prednáša na fakulte a čo je publikované v relevantných odborných časopisoch. Nové informácie, samozrejme, podrobujem určitému kritickému hodnoteniu, než ich začnem aplikovať vo svojej praxi.

❓ Čo všetko predchádza tomu, kým sa odborníci zhodnú na nejakom názore, napríklad na očkovanie?

Najlepší odborníci v danej špecializácii sa často spájajú do odborných spoločností, či už národných, alebo aj medzinárodných. Spomedzi seba si potom zvolia istý výbor (komisiu), ktorý má jednak za úlohu presadzovať záujmy členov spoločnosti, ale hlavne „dolovať“ relevantné informácie pre najlepšie fungovanie lekárov v danej špecializácii. Volá sa to medicína založená na dôkazoch. Každý postup aplikovaný v praxi by mal byť overený prostredníctvom vedeckého bádania. Tieto informácie usporiadané do celku tvoria tzv. odporúčania alebo odporúčané postupy. Za ich správnosť ručia práve autori a členovia výboru odbornej spoločnosti, čo sú najlepšie kapacity v danom odbore. Sami sú často autormi mnohých vedeckých štúdií a vedú kvalifikovane posúdiť nielen obsah a výsledky vedeckej publikácie, ale aj kvalitu jej vyhotovenia a platnosť jej tvrdení. Veľmi kriticky zhodnotia, či nejde o štúdiu, ktorá bola urobená nesprávne alebo ktorej výsledky boli nesprávne vyhodnotené. Občas sa stane, že aj vysoko sofistikovaná štúdia pri opakovanom prešetrení vykazovala niektoré chyby, ktoré spochybnil jej výsledok. Napríklad pri hodnotení úspešnosti liečby sa môže spätne zistiť, že pacienti vybraní do štúdie danú liečbu doma neužívali, preto sa zdala neúčinná. Preto sa často robí aj opakované šetrenie všetkých prípadov zapojených do skúmania.

❓ Aký je výsledok odporúčaní? Majú sa tehotné ženy očkovať či nie?

Momentálne najrelevantnejšie svetové odborné spoločnosti gynekológov a pôrodníkov na svete jednoznačne odporúčajú očkovanie tehotných žien proti ochoreniu SARS-CoV-2. Je nereálne, aby všetci títo poprední odborníci vo výboroch boli nejakým finančne zaangažovaní do očkovania. Mnohých poznám aj osobne alebo ich sledujem na sociálnych sieťach a sami sú zaočkovaní. Výbory anglickej a americkej spoločnosti gynekológov a pôrodníkov jednoznačne odporúčajú očkovať všetky tehotné, ktoré nemajú kontraindikácie. Kontraindikácie u tehotných sú zhodné s netehotnou populáciou, ide najmä o alergie na zložku prípravku.

❓ A inde vo svete?

Zaujímavá situácia je v Nemecku. Gynekologicko-pôrodná spoločnosť jednoznačne odporúča, že všetkým tehotným ženám má byť ponúknuté očkovanie proti covidu, ale Kochov inštitút infekčných ochorení je trochu menej radikálny. Na jeho stránkach stojí, že v tehotnosti sa majú očkovať výberovo predovšetkým tehotné, ktoré sú tou infekciou v tehotenstve ohrozené, toto tvrdenie však bolo vydané 27. 7. 2021 a v súčasnej dobe už môže byť aktualizované. Výbor českej odbornej spoločnosti sa zhodol, že očkovanie proti SARS-CoV-2 má byť ponúknuté všetkým tehotným a zvlášť tým, ktoré sú rizikové.

❓ Ak spomíname riziká, aké sú to?

Sledovaním priebehu ochorenia v tehotnej populácii sa zistilo, že vyššie riziko závažného priebehu v tehotnosti majú ženy vo veku nad 35 rokov, obézne ženy a ženy s cukrovkou získanou pred otehotnením alebo v samotnej gravidite a ženy s vysokým krvným tlakom. Týmto ženám má byť očkovanie ponúknuté prednostne.

Jozef Záhumenský,
prednosta Gynekologicko-pôrodnickej kliniky, Nemocnica Ružinov

Kultúrne kalendárium

JAN	Trojkráľové kúpanie Senec	MÁJ	Bratislavský majáles Bratislava	MÁJ	Račianske hody Bratislava-Rača
MÁJ	Obliehanie Bratislavy Napoleonom Bratislava	JÚN	Korunovačné slávnosti Bratislava	JÚN SEP	Salón výtvarníkov Bratislava
JÚL AUG	Festival Viva musica! Bratislava	JÚL AUG	Letné shakespeareovské slávnosti Bratislava	AUG	Pocťa slobode hrad Devín
AUG	Pezinský permoník Pezinok	SEP	Febiofest Bratislava	SEP	Račianske vinobranie Bratislava-Rača
SEP	Zejdeme sa na hambáľku Malacky	SEP	Dni zelá v Stupave Stupava	SEP	Malokarpatský strapec Pezinok
SEP	Bratislavské jazzové dni Bratislava	SEP OKT	Bratislavské hudobné slávnosti Bratislava	OKT	Festival Astorka Bratislava
OKT	Festival Nová dráma Bratislava	OKT	Keramické trhy Pezinok	OKT	Jablkové hodovanie Modra, Bratislava, obce Bratislavy
OKT	Festival Eugena Suchoňa Pezinok	OKT	Jablkové hodovanie Lipnická, Dunajská Lužná	OKT	Bratislava v pohybe Bratislava
NOV	Dni otvorených pivníc Malokarpatský región	NOV	Svätomartinské požehnanie vína Pezinok	DEC	Bratislava Design Week Bratislava